

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
välisleping
algtekst
04.11.1995
RT II 1995, 15, 70

Eesti Vabariigi valitsuse ja Ukraina valitsuse vaheline investeringute soodustamise ja vastastikuse kaitse leping

Vastu võetud 15.02.1995

(õ) 8.01.2009 9:30

[Lepingu ratifitseerimise seadus](#)

[Välisministeeriumi teadaanne välislepingu jõustumise kohta](#)

Eesti Vabariigi valitsus ja Ukraina valitsus (edaspidi nimetatud Lepingupoole),

soovides süvendada majanduslikku koostööd mõlema riigivastastikuse kasu eesmärgil,

püüdes luua ja säilitada soodsaid tingimusi kummagi riigiinvesteeringutele teise riigi territooriumil,

tõdedes, et investeringute soodustamine ja vastastikukaitse vastavalt käesolevale Lepingule stimuleerib majanduslikku erainitsiatiivi sel alal,

leppisid kokku järgnevas:

Artikkel 1. Definitsioonid

Käesoleva Lepingu tähenduses:

1. Mõiste «investeering» hõlmab igat liiki varasid, mis oninvesteeringute ühe Lepingupoole investeerija poolt seoses temamajandustegevusega teise Lepingupoole territooriumile kooskõlasselle seaduste ja määrustega, hõlmates sealhulgas eelkõige, kuid mitte ainult:

- a) vallas- ja kinnisvara, samuti kõiki muid asjaõigusi nagu hüpoteegid, pandid ning muud sarnased õigused;
- b) ettevõtete osakuid, aktsiaid ja obligatsioone ning teisiettevõtluses osalemise liike;
- c) nõudeid rahale või mis tahes majanduslikku väärtustomavale investeringutega seotud tegevusele;
- d) õigusi intellektuaalsele omandile, sealhulgas investeringutega seotud autoriõigusi, kauba- ja teenindusmärke, patente, tööstuslikke disainilahendusi, tehnilisi protsesse, oskusteavet, ärisaladusi, kaubanimetusi ja ettevõtteäri väärtust;
- e) kõiki seadusega või lepingu alusel antud õigusi ja kõikiseaduslikke litsentse ja lube, sealhulgas kontsessiooneloodusvarade otsimiseks, kaevandamiseks, kultiveerimiseks jakasutamiseks.

Varaliste väärtuste investeerimise vormi muutus ei muudanende investeringute olemust tingimusel, et selline muutus on tehtud kooskõlas Lepingupoole seadustega, kelle territooriumil investering on tehtud.

2. Mõiste «investeerija» tähendab igat füüsilist või juriidilist isikut, kes investeerib teise Lepingupoole territooriumile.

a) Mõiste «füüsiline isik» tähendab igat füüsilist isikut, kes on ükskõik kumma Lepingupoole kodanik vastavalt temaseadustele.

b) Mõiste «juriidiline isik» tähendab kummagi Lepingupoole suhtes igat selle Lepingupoole seadustega kooskõlas ühinemise teel või muul viisil moodustatud ja juriidilise isikunatunnustatud üksust.

3. Mõiste «tulu» tähendab investeringust saadud summasid ja hõlmab eelkõige, kuid mitte ainult, kasumit, intresse, kapitali juurdekasvu, osakuid, dividende, rojalteid ja tasusid.

4. Mõiste «territoorium» tähendab kummagi Lepingupoole suhtes tema võimu alla kuuluvat territooriumi ning merd ja merealuseid alasid, mille suhtes Lepingupoole teostab kooskõlas rahvusvahelise õigusega võimu, suveräänsid õigusi või jurisdiktsiooni.

Artikkel 2. Investeringute soodustamine ja kaitse

1. Kumbki Lepingupool edendab ning loob oma territooriumil teise Lepingupoole investeerijate investeeringutele soodsad tingimused ja lubab selliseid investeeringuid vastavalt omaseadustele ja määrustele.

2. Kummagi Lepingupoole investeerijate investeeringutele antakse teise Lepingupoole territooriumil igal ajal õiglane ja võrdne käsitus ning tagatakse nende täielik kaitse ja julgeolek.

Artikkel 3. Rahvuslik ja enamsoodustatud riigi käsitus

1. Kumbki Lepingupool võimaldab oma territooriumil teise Lepingupoole investeerijate investeeringutele ja tuludele õiglast ja võrdset käsitlust, mis ei ole vähem soodus kui tema enda investeerijate investeeringutele ja tuludele või mis tahes kolmanda riigi investeerijate investeeringutele ja tuludele antav käsitus, olenevalt kumb neist on soodsam.

2. Kumbki Lepingupool võimaldab oma territooriumil teise Lepingupoole investeerijatele nende investeeringute haldamisel, hooldamisel, kasutamisel, nendest kasu saamisel või nende kasutamisel õiglast ja võrdset ning mitte vähem soodsa käsitlust, kui on tema enda investeerijate investeeringutele ja tuludele või mis tahes kolmanda riigi investeerijate investeeringutele antav käsitus, olenevalt kumb neist on soodsam.

3. Käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 sätteid ei oletatavasti kohaldata ühe Lepingupoole kohustusena laiendada teise Lepingupoole investeerijatele soodustust, mis tuleneb käsitlusest, eelistusest või privileegist, mida esimese Lepingupool võib anda, lähtudes:

- a) mis tahes tolliliidu-, vabakaubanduspiirkonna-, rahandusliidu- või mõnest muust samalaadsest rahvusvahelisest kokkuleppest, mille alusel on moodustatud taolised liidud või institutsioonid, või mõnest muust piirkondliku koostöö vormist, mille liikmeks ükskõik kumb Lepingupool on või võib saada;
- b) mis tahes täielikult või põhiliselt maksustamiskäsitlevast rahvusvahelisest lepingust või kokkuleppest.

Artikkel 4. Kahjude kompenseerimine

1. Ühe Lepingupoole investeerijatele, kelle investeeringud on kannatanud kahju sõja, relvastatud konflikti, riigiskehtestatud eriolukorra, ülestõusu, vastuhaku, mässu või muude sarnaste sündmuste tõttu teise Lepingupoole territooriumil, tagab teine Lepingupool tagasimaksmisel, hüvitamisel, kompenseerimisel või muude lahenduste puhul käsitlust, mis ei ole vähem soodus kui see, mille Lepingupool tagab oma investeerijatele või mis tahes kolmanda riigi investeerijatele.

2. Kahjustamata käesoleva artikli lõiget 1 võimaldatakse ühe Lepingupoole investeerijatele, kes kannavad teise Lepingupoole territooriumil mõnes nimetatud lõikes viidatud olukorras kahju, mille põhjuseks on:

- a) nende vara rekvireerimine selle Lepingupoole jõudude või võimude poolt;
- b) nende vara hävitamine selle Lepingupoole jõudude või ametivõimude poolt, mis ei olnud põhjustatud lahingutegevusest või ei olnud tingitud olukorra vajadusest,

Õiglane ja adekvaatne kompensatsioon rekvireerimise ajal või vara hävitamise tulemusel kantud kahjude eest. Vastavaldmaksed peavad olema vabalt ülekantavad ning need teostatakse ilma viivitusega vabalt konverteeritavas valuutas.

Artikkel 5. Eksproprieerimine

1. Kummagi Lepingupoole investeerijate investeeringuid ei tohi teise Lepingupoole territooriumil nationaliseerida, eksproprieerida või rakendada nende suhtes muid oma toimelnationaliseerimise või eksproprieerimisega (edaspidi nimetatud eksproprieerimine) samaväärseid meetmeid, välja arvatud ühiskondlikes huvides. Eksproprieerimine peab toimuma seadusealusel ja mitte-diskrimineerivatel põhimõtetel ja sellega peab kaasama kohene, adekvaatne ja efektiivne kompensatsioon. Selline kompensatsioon peab vastama eksproprieeritud investeeringu turuväärtusele vahetult enne eksproprieerimist või eelseisva eksproprieerimise avalikku teatavaks saamist, hakkab kandma LIBOR'i alusel arvestatud intresse alates eksproprieerimise päevast, peab olema tasutud viivitusega, peab olema efektiivselt realiseeritav ning vabalt ülekantav vabalt konverteeritavas valuutas.

2. Kahju kandnud investeerijatel on õigus lasta eksproprieerimist teostanud Lepingupoole seaduse järgi, kooskõlas käesolevas artiklis sätestatud põhimõtetega, selle Lepingupoole kohtuvõimudel või mõnel muul sõltumatul ametkonnal oma juhtum koheselt läbi vaadata ja investeeringu väärtus ärahinnata.

3. Käesoleva artikli lõike 1 sätteid kehtivad ka juhul, kui Lepingupool eksproprieerib sellise ettevõtte varad, mis on ühinemise teel või mõnel muul viisil moodustatud tema endaterritooriumi mis tahes osas kehtivate seaduste alusel ning milles teise Lepingupoole investeerijad omavad osakuid.

Artikkel 6. Ülekanded

1. Kumbki Lepingupool tagab teise Lepingupoole investeerijate investeeringute ja tulude piiramatuks ülekandeks kõik õigused ja eelised, mis kehtisid investeeringu tegemise ajal, kuid tingimusel, et investeerija on täitnud kõik rahalised kohustused ja kõik vahetuskorra nõuded. Ülekanded peavad toimuma vabalt konverteeritavas valuutas ilma mingite kitsendusteta jalgilise viivitusega. Sellised ülekanded hõlmavad eelkõige, kuid mitte ainult:

- a) kapitali ja lisasummade ülekandeid investeeringusäilitamiseks või suurendamiseks;

- b) tulude, intresside, dividendide ja teiste jooksvatesissetulekute ülekandeid;
- c) ülekandeid laenude tagasimaksmiseks;
- d) rojalte või tasude ülekandeid;
- e) investeeringu müügist või likvideerimisest saadava summaülekandeid;
- f) teise Lepingupoole territooriumil investeeringuga seostetavate füüsiliste isikute töötasude ülekandeid;
- g) artiklites 4 ja 5 näidatud kompenstasioonide ülekandeid.

2. Käesoleva Lepingu mõistes on vahetuskursiks ülekandekuupäeval jooksvate tehingute suhtes kehtiv kommertskurs, kuie ole teisiti kokku lepitud.

Artikkel 7. Subrogatsioon

1. Kui üks Lepingupool või tema poolt määratud asutus teeboma investeerijatele makse teise Lepingupoole territooriumil tehtud investeeringule antud garantii alusel, tunnustabviimatimainitud Lepingupool:
 - a) investeerijate kõigi õiguste või nõuete üleminekunimetatud Lepingupoolele või tema määratud asutusele seaduse võiõigusliku tehingu alusel, samuti
 - b) et esimesena nimetatud Lepingupoolel või selle määratudasutusel on õigus kasutada subrogatsiooni alusel selleinvesteerija õigusi ja rakendada tema nõudeõigusi ning et tavõtab enda peale investeeringuga seotud kohustused.
2. Ülekantud õigused või nõuded ei tohi ületadainvesteerija algseid õigusi või nõudeid.

Artikkel 8. Investeeringutega seotud vaidluste lahendamine ühe Lepingupoole ja teise Lepingupoole ühe investeerija vahel

1. Kõik vaidlused, mis võivad tekkida ühe Lepingupooleinvesteerija ja teise Lepingupoole vahel seoses investeeringutega ühe Lepingupoole territooriumil, lahendatakse vaidluspoolte vahel läbirääkimiste teel.
2. Kui ühe Lepingupoole investeerija ja teise Lepingupoole vahelist vaidlust ei ole võimalik lahendada sel teel kuue kuu jooksul, võib investeerija esitada vaidluse:
 - a) Rahvusvahelisele Investeeringualaste Vaidluste Lahendamise Keskusele (*ICSID*), võttes arvesse Washingtonis 18. märtsil 1965 allakirjutamiseks avatud Riikide ja teiste riikide kodanike vaheliste investeeringualaste vaidluste lahendamisekonventsiooni kehtivaid sätteid juhul, kui mõlemad Lepingupoole on selle konventsiooniga ühinenud; või
 - b) vahekohtunikule või Rahvusvahelisele ad hoc Arbitraažikohtule, mis on moodustatud ÜRO Rahvusvahelise Kaubandusõiguse Komisjoni (*UNCITRAL*) arbitraažireeglite alusel. Vaidluspoolte võivad kirjalikult kokku leppida nende reeglitemuutmise suhtes. Arbitraažotsused on lõplikud ja siduvad mõlemale vaidluspooltele.

Artikkel 9. Lepingupoole vahelised vaidlused

1. Vaidlused Lepingupoole vahel seoses käesoleva Lepingutõlgendamise või tema rakendamisega lahendatakse võimalusekorral diplomaatiliste kanalite kaudu.
2. Kui vaidlus ei leia sel teel lahendust kuue kuu jooksul, edastatakse see ükskõik kumma Lepingupoole palvel kooskõlaskäesoleva artikli sätetega arbitraažikohtule.
3. Arbitraažikohus moodustatakse iga juhtumi jaoks eraldijärgmisel viisil. Kumbki Lepingupool määrab kahe kuu jooksul arvates arbitraažitaotluse laekumise kuupäevast ühe arbitraažikohtu liikme. Need kaks liiget valivad kolmanda riigikodaniku, kes määratakse mõlema Lepingupoole nõusolekul kohtuesimeheks (edaspidi nimetatud *eesistuja*). Eesistuja määratakse ametisse kolme kuu jooksul arvates ülejäänud kahe liikmemääramise päevast.
4. Kui käesoleva artikli lõikes 3 nimetatud ajavahemiku jooksul ei ole tehtud vajalikke määramisi, siis võib paluda teha määramised Rahvusvahelise Kohtu presidendil. Kui Rahvusvahelise Kohtu president juhtub olema ükskõik kumma Lepingupoole kodanik või kui ta mingil muul põhjusel ei saa nimetatud funktsioonitäita, palutakse teha määramised Rahvusvahelise Kohtu asepresidendil. Kui ka asepresident juhtub olema ükskõik kumma Lepingupoole kodanik või kui ta mingil muul põhjusel ei saanimetatud funktsioone täita, siis palutakse määramised teha Rahvusvahelise Kohtu ametiastmelt järgmisel liikmel, kes ei ole kummagi Lepingupoole kodanik.
5. Arbitraažikohus võtab oma otsused vastu häälteenamusega. Need otsused on siduvad mõlemale Lepingupoolele. Kumbki Lepingupool kannab ise oma vahekohtuniku kulud ning tema esinduskulud arbitraažiprotsessil. Eesistuja kulud ja ülejäänud kulud kannavad mõlemad Lepingupoole võrdses osas. Arbitraažikohus võib määrata oma otsusega, et üks Lepingupoolest kannab suurema osa kuludest ning see otsus on siduv mõlemale Lepingupoolele. Arbitraažikohus määrab ise omaprotseduurireeglid.

Artikkel 10. Muude reeglite ja erikohustuste täitmine

1. Kui mõnd küsimust reguleerib samaaegselt nii käesolev Leping kui ka mõni teine rahvusvaheline leping, millega mõlemad Lepingupoole on ühinenud, ei ole miski käesolevas Lepingustakistuseks kummalegi Lepingupoolele või tema territooriumil investeringuid omavale investeerijale rakendamaks reegleid, mistalle tema olukorras on soodsamad.

2. Kui ühe Lepingupoole poolt vastavalt tema seadustele jamäärustele või teiste lepingute spetsiifilistele sätetele teise Lepingupoole investeerijatele antav käsitlus on soodsam kuisätetatakse Lepingus, siis rakendatakse soodsamat käsitlust.

Artikkel 11. Käesoleva Lepingu kehtivus

Käesoleva Lepingu sätteid kehtivad tulevikus Lepingupooleinvesteerijate poolt teise Lepingupoole territooriumile tehtavate investeringute suhtes ning ei kehti investeringualaste vaidluste või investeringuga seotud nõuetesuhetes, mis tekkisid või mis tehti enne käesoleva Lepingu jõustumist.

Artikkel 12. Jõustumine, kestus ja lõpetamine

1. Kumbki Lepingupool teatab kirjalikult teisele Lepingupoolele käesoleva Lepingu jõustamiseks siseriiklikuseadusandlusega nõutavate protseduuride täitmisest. Käesolev Leping jõustub teise teate laekumise kuupäeval.

2. Käesolev Leping jääb jõusse kümneks aastaks. Seejärel on ta jätkuvalt jõus kuni kaheteistkümne kuu möödumiseni päevast, mil ükskõik kumb Lepingupooltest on teisele edastanud kirjalikute teate Lepingu lõpetamise kohta.

3. Käesoleva Lepingu kehtimise ajal tehtud investeringutesuhetes kehtivad käesoleva Lepingu sätteid edasi kümme aastatalates selle lõpetamise päevast, mis ei takista aga üldisterahvusvahelise õiguse reeglite jätkuvat kehtimist pärast seda.

Eeltoodu kinnituseks on käesolevale Lepingule allakirjutanud selleks oma valitsuste poolt täielikult volitatud isikud.

Koostatud kahes eksemplaris Kiievis 15. veebruaril 1995 eesti, ukraina ja inglise keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentset. Lahknevuste korral tõlgendamisel prevaleerib ingliskeelne tekst.

Eesti Vabariigi valitsuse nimel
A. TARAND

Ukraina valitsuse nimel
A. MASOL

Õiend

Akti avaldamisandmed täiendatud, akt tehniliselt korrastatud.